

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

LAUKU AKTUALITĀTES

KAS NERISKĒ, TAS ZAUDĒ...

Satraucoša situācija veidojas lauku sociālās infrastruktūras objektu uzturēšanā. Kad rajona lauksaimniecības pārvalde aicināja pagastus pārņemt šos objektus no paju sabiedrībām, tam piekrita tikai daži. Bet pašlaik?

Rajona lauksaimniecības pārvaldes priekšnieks Jānis Vucāns informēja, ka tie pagasti — Preiļu, Saunas, Aizkalnes — kuri no paju sabiedrībām «Preiļupe», «Ausma», «Smelteri» un «Rainis» pārņēma komunālo saimniecību, ir vinnētāji, jo valdība šiem pagastiem sedza ilgtermiņa kredītus, kas bija paņemti objektu celtniecībai. Tādējādi «Preiļupei» segti 730 tūkstoši LVR, «Ausmai» — 550 tūkstoši, «Smelteriem» — 850 tūkstoši LVR, bet paju sabiedrībai «Rainis» — 1,2 miljonus LVR lielais aizdevums.

Diemžēl pārējie pagasti kavējās, rātoja, meklēja dažādus iegāstus, lai no šiem objektiem atteiktos, neapzinoties, ka agri vai vēl paju sabiedrības likvidēsies un ciematu infrastruktūras aprūpe būs jāuzņemas tikai pagastiem. Ar nokavēšanos iesniegumi tika uzrakstīti par paju sabiedrību «Pelēči», «Gaisma», «Nākotne», «Jersika», «Galēni», «Vanagi» objektu pārņemšanu. Un, lūk, rezultāts.

Valdība vairs aizdevumus nesedz. Bet kredītu summas nav mazās — «Galēniem» — 610 tūkstoši, «Jersikai» — 489 tūkstoši, «Nākotnei» — 383 tūkstoši, «Druvai» — 446 tūkstoši, «Sīlūkalmam» — 281 tūkstoši, «Gaismai» — 194 tūkstoši, «Pelēčiem» — 120 tūkstoši LVR. Daļa pagastu uzsākusī kredītu dzēšanu no saviem

līdzekļiem, jo jāšaubās, ka to vairs darīs no tukšās valsts kases.

Tā nu iznāk, ka kredīti, kurus rajonā varēja dzēst, būs jāatmaksā no savas kabatas.

VAI TRIKOTĀŽAS FABRIKAI SILTUMU ATSLĒGS?

Starp diviem draudzīgi sadzīvojušies kaimiņiem — Preiļu siera rūpnīcu un Preiļu trikotāžas fabriku — var rasties saspīlētas attiecības. Siera rūpnīca grasās atslēgt apkuri trikotāžas fabrikai sakarā ar to, ka uzņēmums joprojām nemaksā par izmantoto siltumu.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu siera rūpnīcas direktors V.Solovjovs, tad parāds uz 1. martu būšot jau 10 miljoni LVR. Preiļu siera rūpnīca esot brīdinājusi galvenā uzņēmuma vadību Ogrē, kā arī Preiļu trikotāžas fabrikas administrāciju un rajona vadītājus, ka gadījumā, ja jau šonedēļ netiks samaksāta vismaz puse no parāda, Preiļu trikotāžas fabrikai nekavējoties siltumu atslēgšot.

Ja tā notiks, tad Preiļos var palielināties bezdarbnieku skaits.

«AINAVA!» SLIKTA AINA...

Ja atceramies neseno pagātni, tad paju sabiedrības «Aglona» lauku cilvēki jau pusnaktī stāvēs rindā, lai «Rīgas manufaktūras» uzņēmējiem pārdotu savas pajas. Laikam jau galvaspilsētas biznesmeņos saskatīja glābiņu. Pajas tika veikli un lēti uzpirktas, tika veidots kopuzņēmums «Ainava» kopā ar «Rīgas manufaktūru».

Tālāk viss kā nelaimīgā pasākā... «Ainava» ir strādājusi ar 2 miljonu LVR zaudējumu, kas draud ar paju vērtību samazināšanos to īpašniekiem.

Aina Iļjina

Lats pasaulē nāks

Valsts šāgada budžets pirmajā lasījumā dabūjis jāvārdu, un tas mūs pasargājis gan no valdības demisijas pilnā sastāvā, gan no bažām, ka Latviju atstās bez ārējo kredītu. Viena tāda — simts miljonu dolāru no Eiropas Kopienas — likteni valdība jau izlēmusi. 70 procentu EK naudiņas ies caur valstiski komerciālo Latvijas Investīciju banku. Pārējie 30 tiks komercbankām.

Šis tas izaugs arī vērtspapīru druvā, padarot pilnasinīgākas republikas finansu artērijas. Ar Latvijas Bankas svētību pilntiesīgi beidzot kļuvuši vekseli.

Liela ārējo valūtas ieplūde republikā ceļ Latvijas rubļa akcijas, kurš joprojām negrib vairoties. Ja šāda tendence saglabāsies, sagaidāms, ka LB ik nedēļu par 4-6 punktiem pazeminās cieto valūtu kursus.

Turpmāk darbosies divi faktori. Ārējo kredīti stiprinās LVR. Bet Saeimas vēlēšanas nenovēršami novedīs pie personu maiņas valsts vadībā un varbūt arī pie prioritāšu maiņas finansēs. Jaunā vadība var pat sadūšoties uz aktīvu naudas emisiju.

Tikai lata ieviešana var dot drošības sajūtu par Latvijas naudas stabilitāti vēlēšanu nervozajā atmosfērā. Tāpēc latu laišana pasaulē iecerēta vasarā. Latvijas Banka pat konkursus rīko — kurš labāk izprojektēs zelta simtlatnieku. Tiesa gan, balvu konkursa uzvarētājam izmaksās Latvijas rubļos un tikai pēc tam, kad būs sāktu latu kalšana. Nezin ko uzvarētājs ar šiem rubļiem darīs latu uzvaras gājienā?

«NC»

UZVARĒTĀJI OLIMPIĀDĒS

Janvāris, februāris un marts — tradicionālie mēneši olimpiādēm, pašu spējīgāko skolēnu noskaidrošanai. Kā pastāstīja skolu valdes metodiskā centra vadītāja Valentīna Karpušenko, jau ir notikušas grūtākās — matemātiskā, fizikā un ķīmijā, kā arī informātikas olimpiāde. Rezultāti šādi:

— Matemātikas olimpiādē 9.-12. klasēm piedalījās 51 dalībnieks, kopumā labākās zināšanas bija divpadsmito klašu audzēkņiem. Uz republikas olimpiādi šajā grupā brauks Gunārs Francāns, Ingars Šņepsts, Raivis Cakuls, Agrita Zimele, Andris Stramkals no Preiļu 1. vidusskolas un Aleksandrs Šumovičs no Līvānu 2. vidusskolas.

Arī fizikas olimpiādē devītklasnieki bija mazāk spējīgi konkurenti vecāko klašu skolēniem. Rīgā ar citu rajonu fiziķiem spēkosies Mihails Kudrjašovs, Līga Beluosa, Andris Stramkals no Preiļu 1., Mārtiņš Bitāns no Līvānu 1. un Ārija Svaļba no Rudzētu vidusskolas.

Ja labākie matemātiķi tradicionāli ir meklējami Preiļos, tad ķīmijas zināšanās parasti stiprākie ir līvānieši. Īpaši labi ķīmiju zina Gints Rotčenkovs, kā arī Indulis Stikāns no Līvānu 1. vidusskolas. Pirmajās vietās arī Vineta Bulmeistere un Aldis Pauniņš no Preiļu 1. vidusskolas.

Matemātikas olimpiādē 5.-8. klasēm republikas mērogā nenotiks. Rajonā piekto klašu grupā labākais bija Aivars Kalvāns no Līvānu 1. vidusskolas, sestklasnieku vidū — Ella Džeriņa un Genādījs Solovjovs no Preiļu 2. vidusskolas un Liene Visocka no Līvānu 1. vidusskolas. Septīto klašu grupā tālu visiem priekšā ar 43 punktiem (pārējiem — 27-28) izvirzījās Ināra Čipāne no Vārkavas vidusskolas. Astoto klašu grupā labākais rēķinātājs bija Aldis Krūmiņš no Preiļu 1. vidusskolas.

Pagājušo piektdien uz olimpiādi Preiļu 1. vidusskolā pulcējās tie, kas iemācījušies veikli darboties pie kompjūteriem. Neapšaubāmi, labi iekārtotajā informātikas kabinetā, 1. vidusskolas audzēkņiem bija lielākas iespējas uzvarēt, jo, piemēram, Preiļu 2. vidusskolā šāda kabineta nav. Apgūt informātiku viņi iet uz 1. vidusskolu kopā ar savu skolotāju Tatjanu Zinovjevu. Skolotāja pastāstīja, ka ir cerības vecākos aparātus no 1. vidusskolas iegūt savas skolas īpašumā.

Uz olimpiādi skolotāja pavadīja savus audzēkņus Vladimīru Baranovski un Valēriju Kirilovu (*augšējā attēlā*), spējīgus skolēnus, kuri bija piedalījušies arī matemātikas un fizikas olimpiādēs.

Labākās zināšanas pie kompjūteriem uzrādīja 1. vidusskolas audzēknis Mārtiņš Ertis (*apakšējā attēlā priekšplānā*). Arī matemātikas olimpiādē viņš bija labāko rēķinātāju vidū.

L.Sila
J.Silicka foto

ZIŅAS NO PAGASTIEM

Silajāņi

• Pagastā dzīvojošie paju sabiedrības biedri gatavojas savai sapulcei, kas paredzēta 5. martā. Viens otrs spriež, ka tai vajadzētu būt izšķirošajai, jo viss labākais jau izvēzāts. Piemēram, tukšā palikušajās lopu novietnēs aizņests, ko varējis paņemt, nepacietīgākie sāk plēst no jumtiem arī šiferi. Labi noderētu sienu bloki.

• 224 pagasta pensionāri saņēmuši kurināmā talonus, bet ne viņi paši, ne pagasta valde, ne kāds cits zina, kā tos pārvērst reālā precē vai vismaz naudā. Ziemā ar sniegaino februāri svin jau atvadas, tieši tagad vēl varētu tikt pie kurināmā, bet pavasara lauku darbu karstajā steigā par to nebūs vajās domāt.

• Agrāk nevēlēšanos ko darīt cilvēka labā vismaz maskēja ar attiecīgiem lozungiem, tagad atkritusi arī šī vajadzība. Pagasta attālkajā apdzīvotajā vietā Kotļarovā ik rītu, lai dotos uz skolu, sapulcējas 30 bērnu. Kādreiz viņus vadāja ar paju sabiedrības autobusu, tagad ieteic vizināt ar zirgu pajūgiem un — lai to dara bērnu vecāki. Sak, nepietiek benzīna, bet tajā pašā laikā priekšnieki bez bēdu vizinās ar vieglajām automašīnām. Tā kā zemniekiem nav zirgu, bērnu uz skolu ved... kūtsmēslu ārdītājā, jo dizeldzevielu traktoram vēl varot dabūt.

• Ik pārdienu no Preiļiem uz Silajāņiem pulksten 17.10 dodas reisa autobuss un tas vienmēr ir pārpildīts, dažreiz ne visi tiek iekšā, ja šoferis nevēlas pārslogot. Pagasta iedzīvotāji ne reizi vien griezušies pie attiecīgām instancēm, lai vismaz piektdienās papildus norikotu autobusu uz šo maršrutu dienas vidū, jo ne visiem ir vajadzība nīkt pilsētā līdz vakaram.

bet neviens par to neliekas zinīs. Braucēji būtu un, tāpat, ienākumi autobusu parkam.

• Lielas grūtības pagastam ar naudas līdzekļiem, jo tā rīcībā nav nekādu ienākumu avotu. Viss pieder paju sabiedrībai vai privātajiem, kā, piemēram, linsēklu eļļas spiestuve un desu cehs, bet tie prot tā strādāt, ka pagastam nonākot labi ja tik daudz līdzekļu, cik maksā cālis.

Sīlūkalm

• Čingulu ģimene centra vairākdzīvokļu mājā atvērusi savu privāto veikalu «Centrs». Jau pirmajā nedēļā īpašnieki, kuri tirgojas ar pārtikas un rūpniecības precēm, piesaistījuši pircēju uzmanību ar to, ka pie viņiem visu var iegādāties lētāk nekā patērētāju biedrības veikalā.

• Desmit zemnieku saimniecībās parādījušies jauni viegļie ritentraktori, kas ražoti uzņēmumā «Rebir» un nākuši caur Rēzekni. Lielākā daļa iegādāta uz nomaksu līdz oktobrim un ar pagasta valdes galvojumam.

• 10. martā vietējā paju sabiedrība rīko savu biedru kārtējo pilnsapulci. Kā pastāstīja pagasta valdes priekšsēdētājs Juris Leicis, tad noskaņojums esot labs, lielākā daļa par saglabāšanos un rosīgu gatavošanos pavasara lauku darbiem. Janvāra nogalē bijusi brīvās tehnikas izsole, vēl būšot tāda citai izbrīvētajai tehnikai un fermām. Piemēram, sabiedrība pārdod lopu novietni labās tāvoklī Brokvas, turpat arī graudu malmām dzirnavas.

• Dolomīta cehs realizē triju frakciju šķembas ceļu remontam un cita veida būvniecībai, cena par kubikmetru — 100 LVR, kas nav dārgi.

A.RANCĀNS

Cienījamie «Novadnieka» lasītāji, kas pasūtījuši mūsu avīzi tikai pirmajiem trim šī gada mēnešiem! Līdz 1993. gada 20. martam jūs varat pagarināt parakstīšanos uz «Novadnieku» otrajam ceturksnim par pašreizējo abonēšanas maksu. Nenokavējiet!

Sakarā ar ražošanas katastrofālo samazināšanos Līvāni uzstādījuši savdabīgu un satraucošu rekordu — bezdarbnieku skaits pārsniedzis 80 procentus, bet visā Latvijā šis rādītājs ir nedaudz virs diviem procentiem. No šejienes arī tāds sāpīgs fakts, kā parādi par apkuri: rajonā tie ir 52-56 procenti, bet Līvānos — 89-90 procenti. Šos un vēl citus skaitļus uzņēmumu vadītāju un speciālistu ārkārtas apspriedē pilsētas valdes zālē nosauca rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs Ilgvars Muzikants, lūdzot auditorijas padomu, lai sastādītu kopīgo programmu, ar ko nākt pie valsts valdības.

Rūpnīcu vadītāji sniedza īsas ziņas par stāvokli kolektīvos, pasvītrot, ka strādniekiem nesamaksāto algu summu apmēri aug un ir ārkārtīgi neskaidra perspektīva, kā tikt pie naudas. Tas padziļina neapmierinātību, rada nestabilu situāciju. Tomēr gaidīt dāvanas nevienā uzņēmumā netaisās, bet gan kā mācēdāmi un varēdami cenšas noturēties pie bezdibēna kraujas, saglabāt, ko vēl var, pārorientēties. Par to arī būs runa.

BIOKĪMISKĀ RŪPNĪCA

Atšķirībā no daudziem citiem pilsētu uzņēmumiem, kuri ir SIA ar nelielu valsts kapitāla daļu, biokīmiskā ir «tīrs» Rūpniecības un enerģētikas ministrijas «bērns». MP lēmums par valsts akciju sabiedrības veidošanu nav izpildīts, jo iespējamie akcionāri nelabprāt atsaucas, ražošana te praktiski apturēta, jo lopbarības lizina pieprasījums ir ļoti mazs, republikas tirgum pietiek ar 600 tonnām.

Aizvadītajā gadā ražošanā bija iesaistīti tikai piektdaļa no agrākajām jaudām, šobrīd pasūtījums nosasniedz arī šo līmeni. Turklāt daudz līdzekļu jāiegulda iekārtas atsvaidzināšanā un rekonstrukcijā, pārprofilēšanā. Kā reālāku iespēju, liekot lietā pamalfondus, rūpnīca daļu jaudu varētu izmantot spirta ražošanai. To struktūra dod arī iespēju orientēties uz saldvielu ražošanu, par ko sākusī interesēties somu firma «CULTOR», vietējam pieprasījumam izgatavot kalcija fosfātu. Runājot par vietējo tirgu, tad te jāatgādina maksātspējīgiem pasūtītājiem, jo kā lizina, tā citu produktu ražošana ir ļoti dārga. Pie pašreizējām izmaksām, lai lizina ražošana būtu bez zaudējumiem, gadā tā jāizgatavo vismaz 15000 tonnas.

Ekonomiskā situācija, parādu jūgs, kas smagi nospiež uzņēmumu, soda naudas, esošo un atbrīvoto strādnieku neapmierinātība ir lielākie klupšanas akmeņi, kuru apiešanai vadība izvīzījusi trīs ceļus: turpmākās ražošanas nodrošināšanai atrast iespējas iepirkt graudus, cukurbietes un cukuru.

BEZDIBĒŅA MALĀ

Līvānu rūpnīcas bankrotu draudu ēnā

Sakrājušos tvaiku nolaišanai, lai nepieļautu eksploziju, vārstulis ir divu jaunu katlu uzstādīšana, kuros varēs izmantot lētāku un pieejamāku kurināmo, līdz ar to samazinot siltuma patēriņā maksājumus par apkuri, jo rūpnīcas katlu māja apsilda lielu daļu pilsētas dzīvokļu. Bet tam vēl vajadzīgi seši miljoni rubļu. Tie katrā ziņā jāatrod, jo, pēc direktora Ata Sedvalda vārdiem, šis ir pilsētas dzīvības jautājums.

MĀJU BŪVES TRESTS

Tāpat kā visur, te samazinās ražošana un sarūk strādājošo skaits, atsevišķas ražotnes tiek iekonservētas, citas veidojas par patstāvīgām SIA. Risinās jautājums par akciju sabiedrības veidošanu, taču tas lietas būtību nemaina, jo pasūtījumu skaits nepalielinās (pašlaik esot tikai 11 miljonu rubļu apjomā). Apstādināts līdzīga profila uzņēmums Bolderājā, tas sagaida arī citus. Republikai pašreizējos apstākļos pilnīgi pietiktu ar Līvānu mājām.

Trests ir ceļā uz akciju sabiedrību, tās dibināšanas grupas vadība uzticēta ģenerāldirektoram Verneram Veidem. Parālieli tiek strādāts arī pie kāda cita varianta — Lielbritānijas firmas «Broocke International Ltd» piedāvājuma par kopīrmi, kas, pēc ģenerāldirektora domām, vairāk atgādinaot laupīšanu, jo nākamie partneri sola gan smieklīgi niecīgas algas vietējiem strādniekiem, gan pārslēpīti mazus kapitālos ieguldījumus, bet sev pieprasa ārkārtīgas privilēģijas, tajā skaitā pārliekas priekšrocības atbrīvošanā no nodokļiem un tamlīdzīgi.

Trestam ir vairāki līdzpašnieki, tajā skaitā arī SIA «Laukceltnieks». Šajā sakarībā pieminama arī kāda visu aizmirsta lieta: šī sabiedrība ar ierobežotu atbildību ir apvienojusī starpsaimniecību celtniecības organizāciju kapitālu, bet tas, kā zināms, ir no tagadējo (arī bijušo) paju sabiedrību paju īpašnieku daļām, kuras viņiem pieder. Un vēl — rūpnieciskā zona atrodas uz Jersikas pagasta teritorijā, kas ir bijušo...

STIKLA FABRIKA

Pašlaik te, ieskaitot arī veikalus pārdevējus, strādā mazāk nekā trešā daļa no agrākajiem darbiniekiem. Nerealizētās produkcijas sakrājies tuvu 100 miljonu rubļu vērtībā, ļoti daudz pudelju, un to izlaides ceļš apstādināts. Lieta ļoti vienkārša — tādas pudeles un stikla burkas, ko izgatavoja līdz šim, vairs nevienam nav vajadzīgas. Jāizmaina tehnoloģija, lai ražotu citas kvalitātes un konfigurācijas priekšmetus plašajam patēri-

nam, jāiepērk kvalitatīva smiltis. Reizē ar pārprofilēšanu jāveic arī citu cehu pārvešana uz taupīgākiem un efektīvākiem darba un ražošanas rādītājiem. Bet līdzekļi, iekārtas?

Darbu pagaidām var (ko arī dara) turpināt otrais cehs, kur izgatavo galda traukus. Pieprasījums vēl ir, bet arī par šo ražotni nogūlusi ēna — enerģijas trūkums, tajā skaitā gāzes. Sarunas ievadītas ar Sanktpēterburgu, caur kuras vārtiem var atrast iespēju produkcijas realizācijai plašajā Krievijā. Tās risinās arī rietumu virzienā, taču šis ceļš ir ērkšķaināks un mazāk izdevīgs. Šis apspriedes dienā uz trauku gatavību Frankfurtē bija aizbraucis uzņēmuma direktors.

Fabrikai ir veikali tepat Līvānos, Aizkrauklē un Liepājā, arī kaimiņrepublikā Lietuvā — izstrādājumu pārdošana Kauņā. Bieži praktizē izbraukuma tirdzniecību. Ilgāku laiku tirgojās Rīgas Sporta pili, Valmierā un daudzās citās pilsētās Latvijā. Mēģinās tikt pie veikala telpām Rīgā. Vārdu sakot, kā to pasvītrot uzņēmuma pārstāvji, dara visu, lai ne vien nepaliktu parādā ar maksājumiem par darbu strādniekiem, bet arī pabalstiem bezdarbniekiem un citiem izdevumiem.

Šajā uzņēmumā tāpat bijuši ārvalstu pārstāvji, skatījušies un pētījuši, bet atklāti nav paziņojuši par ieinteresētību kopuzņēmuma veidošanā. Nav arī pasūtījumu no viņu pusēs, jo ražojumi atpakaļ no rietumu gaumes un prasībām. Vienīgais mierinājums — ministrijas apgalvojums, ka, ja valstij būs vajadzīga sūkļa izstrādājumu ražošana, tad tā paliks Līvānos.

SIA «LĪVĀNU BŪVMATERIĀLI»

Tāda rūpnīca ir vajadzīga, jo taču būs jāceļ mājas un saimnieciskās nozīmes ēkas, bet pašlaik uzņēmums palicis it kā ārpus likuma — par to vairs neinteresējas augstākstāvošās organizācijas: ne vairs eksistē kādi standarti ražojamajai produkcijai, ne prasa pārskatus par darbu. Strādā pēc vecajiem tādas valsts standartiem, kuras jau labu laiku kā nav, kad padomju standarti bija «labākie pasaulē». Kā teica direktors Viktors Silovs, spiesti algas vietā iztikt ar solījumiem, jo darba apmaksai trūkst līdzekļu. Ir akūta nepieciešamība visā valstī izdarīt cenu normalizāciju, tajā skaitā arī būvmateriāliem un svarīgākajiem no tiem — ķieģeļiem, tad uzņēmums spēs atvilkt elpu. Ja būs normālas cenas, radīsies arī normāls pieprasījums izstrādājumiem.

Latvijā nav vajadzīgs tik daudz uzņēmumu, kuros izgatavo ķieģeļus — daļa jāslēdz. Līvānu uzņēm-

mumu varētu atstāt, jo Latgalē ir kvalitatīvāki māli un līdz ar to produkcija labāka, tomēr valdība laikam ir citās domās un tālab tāda nevēriba.

KŪDRAS FABRIKA

Realizēti apmēram 10 procenti no saražotā pakaišu un kurināmās kūdras daudzuma. Ar pirmo ir diezgan bēdīgi — pircēju nav daudz, labāk ir ar degkūdru, ko pasūtījusi Rīgas TEC: lai arī šis produkts nav izcilas kvalitātes, tomēr der un pasūtītājs neatsakās. Ar purva izstrādes turpināšanos un ieguves slāņa padziļināšanos kvalitāte aug. Jāatsakās no mazizdevīgām ražotnēm, piemēram, Kūku iecirkņa Jēkabpils rajonā, kur kūdras ieguve vairs nav rentabla, krājumi tikpat kā izsīkuši — purvu gatavošanas iekonservēt, bet strādnieku ciematu nodot šī rajona pašvaldībām.

Uzņēmums ir viens vecākajiem rajonā un visā Latvijā — darbojas kopš 30. gadiem, daudz kas tajā rekonstruējams, tomēr kūdras galvenā ieguves vieta Skrebeļu purvā vēl būtībā tikai sāka izstrādāt. Kurināmā ražošana varētu būt perspektīva lieta arī vietējām vajadzībām, jo kūdra daudz lētāka par visiem importētajiem energoresursiem, paliek maz pelnu, tikai uz to jāpārorientē saimniecība. Perspektīva šķiet pakaišu kūdras eksportēšana uz ārzemēm. Šim nolūkam beidz darbu iepakošanas maisos ceha izveidē un to risina sadarībā ar latviešu un zviedru firmu «MAN-TES».

SIA «LĪVĀNU PMK»

Ar tiem darbiem, ko izdodas atrast, kā teica vadītājs Oļegs Bubnovskis, bez raizēm tiek galā 220 cilvēki, kas palikuši strādnieku štata sarakstos. Par lielu laimi kolonnas ļaudis uzskata pasūtījumu no zemnieku saimniecības Aizkalnes pagasta Raipolē, kur būvē zirgu stalli, un būvuzņēmējiem Rīgā. Tas devis iespēju, ka kopīgā bilance vēl ir ar plus zīmi.

Kādreiz šai pārvietojamajai kolonnai bija kopmītņu tipa daudzdzīvokļu nams Līvānos, tur galvenokārt izmītināti ne visai stabili pilsētas iedzīvotāji. Tagad, kad kolonnas štati samazināti, šis nams palicis bez iemītniekiem (at-skaitot dažus), atslēgts no apsildes, lai taupītu izdevumus (nav jau arī no kā saņemt maksu), izdemolēts, palicis bez saimnieka. Mūsu laiku dzīves kārtējais paradokss: Līvānu pilsētas mērijā pie sienas redzami garumgarie cilvēku saraksti, kam nepieciešama dzīves apstākļu uzlabošana, bet tajā pašā laikā pamests jauns nams.

MELIORATĪVĀS CELTNIECĪBAS VALSTS UZŅĒMUMS

Noklausoties direktora Jāņa Ro-

māna informāciju, man personīgi radās iespaids, ka valsts vēl domā par zemes auglības celšanu, ko dod meliorācija un kultūrtehniekie darbi, bet no otras puses neatrod iespēju šo uzdevumu pasludināt savu prioritāšu sērā. Un iznākums ir tāds: neko neļauj privatizēt un arī laist darbā. Visā tehnika ir savākta vienkopus, stāv un gaida labākas dienas. Tā vietā, lai «augšā» domātu par konkrētiem darbiem zemju nosusināšanā un konkrētām, materiāli nodrošinātām programmām, atbildīgie speciālisti sapņo par melioratoru biedrības dibināšanu, it kā mums trūkst biedrību un ar jautu būs panākts viss. Pilnīgi saprotams līvānieša — saimnieciski noskaņotā vadītāja un viņa komandas — sašutums, ka uzņēmums apjoints ar parādu un cenu milzīgajiem rādītājiem, ka valdībai vispār nav nekādas programmas attiecībā pret lauksaimniecību, bet tajā pašā laikā zemnieki un paju sabiedrības smok no pārliekā mitruma, iet bojā jau esošās ūdens režīma regulēšanas sistēmas, jo nav kas tās kopj.

PMK daudz darīja ceļu būvē un uzturēšanā — arī tie paliek likteņa ziņā.

Ar tādu attieksmi pret savu uzņēmumu, ar parādu sistēmas radīšanu un ierēdniecisko birokrātiju valsts degradē reizē arī sevi. Nav normāli, ka uzņēmuma strādnieki nesapņem algu, bet vēl traģiskāk ir, ka bez iztikas līdzekļiem paliek pensionāri, bijušie strādnieki, mazi bērni. J.Romāns izteicās, ka esot cilvēki, kuri jau pusgadu nav saņēmuši algu — ar ko un kā viņi iztiek? No dzīvokļiem, ja ņem vērā pastāvošos likumus, par parādiem būtu jāizliek puse no iemītniekiem.

Nav iespējams izstāstīt visu, ko todien pārcīlāja šis apspriedes dalībnieki. Bijis iecerēts, ka tajā piedalīsies AP deputāti no mūsu rajona, ieinteresēto ministriju pārstāvji, kuri bija aicināti, bet neatrada par vajadzīgu ierasties — arī tas parādā attieksmi pret rūpniecisko ražošanu.

Aprēķināts, ka, lai Līvāni varētu atvilkt elpu un atgūties no šoka, nepieciešami vismaz 40 miljoni rubļu. Ja uzņēmumi ir uz bezdibēna malas, jebkurā brīdī var tajā iegāzties, tad paši pie šādas summas nevar tikt. Tālab jau bija plānots savas bēdas izsūdzēt augsto kungu klātbūtnē. Bet tagad atliek ar visām pretenzijām un saviem aprēķiniem, piedāvājumiem un iespējam doties uz Rīgu, meklēt viņus, tik ļoti aizņemtos, kabinetu labirintos — par to tad arī vienojās sanākušie.

A.Rancāns

Palīdzēsim nosargāt Latvijas Republikas robežu

Latvijas Republikā pieaugot bezdarbain, tomēr vēl ir dažas struktūras, kur vērojams darbinieku trūkums. Viena no tādām ir meža izstrāde, par ko tika minēts iepriekšējās rajona laikraksta numuros. Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas robežsargu brigādē pašlaik ir brīvas vairāk nekā 700 darba vietas visos pierobežas rajonos, kā arī Rīgā, Siguldā un Rēzeknē. Lielākoties nepieciešami speciālisti (var būt arī sievietes) ar augstāko izglītību, vecumā līdz 40 gadiem, ar militārdienestam piemērotu veselību. Darbs — gan tieši specialitātē, gan pārkvalificējoties par vadu un rotu komandieri, kontrolpunktu inspektoriem. Priekšroka personām ar rezerves virsnieka sagatavotību. No policijas un militārdienesta atvaļinātas personas pieņem darbā arī līdz 50 gadu vecumam. Personas ar vidējo izglītību tiek pieņemtas seržantu sastāva amatos, kā arī saimnieciskās apkalpes amatos. Nelielā skaitā nepieciešami arī strādnieki — galdnieki, santehniķi, elektrotehniķi, kurinātāji. Robežsargu brigādē var risināt jauniešu 18-25 gadu vecumā nodarbinātību, piedāvājot brīvprātīgi slāties obligātajā valsts dienestā uz 18 mēnešiem, dienesta laikā apgūt civilās profesijas. Tuvākas ziņas: valsts dienesta Preiļu rajona pārvalde, tel. 22246, vai nodarbinātības dienesta Preiļu nodaļā, tel. 22100.

S.Bernāns,
nodarbinātības valsts dienesta Preiļu nodaļas vadītājs

Zemessardzes 35. bataljonā

Dzertuve katlu mājā

Rudzātu vidusskolas katlu mājā vietējie kurinātāji un vēl trīs atnācēji no malas bija sarīkojuši dzeršanu. Kā tas parasti gadās, krietnā iesiluma pakāpē nesenie «draugi» un labie paziņas sāka noskaidrot attiecības. Kad tās pārvērtās skalās nekārtībās, bija jāiejaucas 1. vada zemessargiem. Viņi izraidīja svešos atnācējus, bet vietējos brīdināja, ka jāievēro kārtība. Šajā pašā pagastā zemessargi saņēma brīdinājumus, ka fermās tiek izvazāta lopbarība, sarīkoja reidu, kura laikā īpaši pārkāpumi netika atklāti.

Konflikts noregulēts

Zemessardzes bataljonā griezās Rušonas pagasta iedzīvotājs ar lūgumu noskaidrot, kas viņa diviem nepilngadīgajiem mazdēliem pie ezera atņēmis ūdas ar zivīm un velosipēdus. Izrādījās, ka tie bija zivju aizsardzības inspektors ar palīgiem. Lūdzējam ieteikts pašam nokārtot konfliktu.

Policija meklē vainīgo

Riebiņu rotas komandieris saņēma izsaukumu, ka G.S. kopīgas iedzeršanas laikā piekāvis savu tēvu,

kurš, iespējams, esot miris. Kad zemessargi ieradās notikuma vietā, cietušais bija smagā stāvoklī un bija jāaizved uz slimnīcu. Lieta nodota policijai.

Atklāti zagļi

18. februārī Ogres rajona Madlienas pagasta policijas iecirkņa inspektors lūdza mūsu rajona zemessargus palīdzēt atklāt zādžības. Talkā ieradās operatīvā grupa, kura atrada krāsaino metālu zagli — Mengeles pagasta iedzīvotāju Vili Reinckulbergu, un trīs reizes sodīto Ģirtu Reinckulbergu no Keipenes pagasta, kurš bija uzlauzis dzīvokļus un garāžas.

Uzvara spartakiādē

Divas dienas — 13. un 14. februārī Priekulē risinājās Latvijas Republikas zemessardzes I ziemas spartakiāde. Tajā biatlona stafetē Preiļu 35. bataljona sportisti — Aglones rotas pārstāvis F.Pušnakovs un štāba darbinieki A.Žugris un P.Trubačs 31 komandas konkurencē izcīnīja otro vietu, diplomu un balvu. Cits aglonietis — A.Bernāns bija trešajā vietā pievilksnās pie stieņa sacensībās. Bataljona komanda kopvērtējumā ieguva 5. vietu.

A.Mežmalis

Preiļu tirgus: kur tam būt?

Var nopirkt lētāk, bet tirgū nav kārtības...

Agrāk pārtikas preces pirku veikālā, bet jau kādu pusgadu pienu, krējumu, biezpienu un olas iegādājos Preiļu tirgū. Un ne tikai tāpēc, ka te šos produktus var nopirkt lētāk, bet tāpēc, ka no piena kombinātiem atvestie ir sliktākas kvalitātes. Vai tad šodien patērētāju kooperācijas veikalā var nopirkt sviestu, kurš nebūtu vecs? Un kādu tad pienu mums piedāvā Daugavpils piena kombināts?

Priecājāmie, kad biezpienu un krējumu sāka gatavot Preiļu siera rūpnīca. Patiešām, šie produkti bija kvalitatīvi. Taču pavisam īsu brīdi. Tagad rūpnīcas piedāvāto krējumu pat kaķis neēd, kur nu vēl cilvēks. Bet naudu par šo krējumu grib paņemt lielu. Pārstrādes uzņēmumi izmanto to, ka nav valsts standarta kontroles. Šobrīd palauties uz ražotāju godaprātu nevar.

Uzskatu, ka turpmāk Preiļu tirgum jāpaplašinās. Zemniekiem savu pārtikas produkciju būs izdevīgāk pārdot tirgū nekā valsts vai privātuzņēmumam. Tikai Preiļu tirgu vajag sakārtot. Nezinu, kā uzskata citi, bet es gribētu, lai pārtikas preču tirgošana būtu šajā pašā centrālajā laukumā. Pirmkārt, tas ir izdevīgi pircējiem, jo uz attālo pilsētas nomali ne katreiz aiziesi... Otrkārt, tas būs izdevīgāk arī tām lauku taniņām, kuras ar vāsto biezpiena kilogramu vai zēna kanniņu diezin vai gribēs un spēs aiziet līdz Brīvības ielas galam. Treškārt, ja pārtikas tirgu atālinās no pilsētas centra, krasi samazināsies pircēju un pārdevēju skaits. Bet patiesībā vajadzētu radīt visus priekšnoteikumus, lai tirgus paplašinātos.

Un vēl par vienu lietu. Šobrīd lauku taniņas, kuras uz pilsētu ved pārtikas produktus, no tirgus tiek izspiestas. Rūpniecības preču, dažādu krāmu pārdevēji, alkohola un cigarešu tirgotāji ir tirgus istie saimnieki. Nedomāju, ka pašreizējais oficiālais tirgus saimnieks — Preiļu patērētāju biedrība — nevarētu norādīt vietu, kur tirgoties ar pārtiku, kur ar rūpniecības precēm un alkoholu. Acīmredzot, biedrība joprojām grib saglabāt monopolu uz tirgošanos ar piena un gaļas produktiem, jo nav nekāds noslēpums, ka tieši pārtikas preces šobrīd ir lielākais ienākumu avots. Tāpēc uzskatu, ka pilsētas valde nedrīkst izlaist no sava redzesloka un ietekmes sfēras pilsētas tirgu. Varbūt tā varētu būt akciju sabiedrība, varbūt municipāluzņēmums, taču nekādā gadījumā tirgu nedrīkstētu ļaut privatizēt tikai atsevišķu cilvēku grupai vai patērētāju biedrībai. Rūpniecības preču, alkohola un cigarešu tirgotāji patiešām varētu laimīgi doties uz Brīvības ielas galu. Šiem cilvēkiem ir personīgās automašīnas, viņiem nebūs problēmu ar to stāvvietām plašajā tirgus laukumā. Centrā lai paliek pārtikas un ziedu tirgotāji.

Protams, arī šo nelielo tirgus laukumiņu vajadzētu mazliet labiekārtot, uzbūvējot nojumītes, lai cilvēkiem nav jāstāv sniegā un lietū, lai pārtiku nesamirkst. Diemžēl par šo lietu līdz šim nevienam nav bijis daļas. Ja nav skaidrības par zemes lietām, tad būves varētu būt vienkāršas konstrukcijas, pārvietojamas.

Uzskatu, ka tirgus vietu veidošanā un labiekārtošanā nomaļus nedrīkst palikt laucinieki — zemnieki un paju sabiedrības. Ieguldot nedaudz līdzekļu tirgus rekonstrukcijā, zemniekiem būtu garantētas tirgošanās vietas.

Vēl gribētu runāt par sanitāriju. Droši vien, ka veterinārijas departamenta noteikumi ir stingri, taču to ievērošanā jārādina arī tie cilvēki, kuri vēlas tirgoties ar pārtiku. Protams, mēs visi, kuri pienu vai

biezpienu, sviestu vai krējumu pārkam tirgū, gribam būt droši, ka šie produkti nākuši no veselīgiem lopiem. Uzskatu, ka katram, kas pārdod pārtiku, jābūt līdz izziņai, ko izsniedz veterinārijas dienests.

Īpašas bažas rodas šobrīd, kad daudzi ir privatizējuši ar leikozī slimus paju sabiedrību lopus un tagad slaukumu realizē tirgū. Domāju, ka obligāti jābūt prasībai, lai katrs, kurš tirgojas ar piena produktiem, uzliek uz galdiņa gan cenu, gan savu uzvārdu, gan vetārsta izziņu.

Perspektīvā Preiļos vajadzētu rast iespēju slēgtā pārtikas preču paviljona izveidošanai. Un šīs rūpes jāuzņemas pilsētas valdei.

J.Znotiņa (Preiļos)

Alkohola tirgotājus — prom no pilsētas centra...

Tirgū iegriežos gandrīz katru dienu. Dažreiz pārku pārtiku, citreiz rūpniecības preces. Teiksim, veļu pārku tikai tirgū no lietuviešiem, kuri to pārdod lētāk.

Uzskatu, ka tirgu vajag paplašināt, taču ne jau alkohola tirgoņu labad. Vienkārši pretīgi, ka pēdējā laikā pilsētas centra rosina tirgošanos ar alkoholiskajiem dzērieniem. Par to pilsētas valdei vajadzētu nopietni pārdomāt. Tirgū taču sākuši pārdot spirtu vai degvīnu pat pa glāzīti! Nav nekāds noslēpums, ka tirgū pārdod arī kandžu.

Domāju, ka pilsētas valdei vajadzētu pieņemt lēmumu par alkohola pārdošanas aizliegšanu tirgū. Ja kāds uzņēmīgs cilvēks grib, lai atver dzērienu veikalu, lai maksā nodokļus un tirgojas.

Tirgu jāpatur vietējās varas pārzinā. Jo patērētāju biedrībai nepatīk konkurenti, kā tas, piemēram, bija ar rēzekniešiem, kuri veda maizi un tādejādi izkonkurēja vietējo maiznicu produkciju.

Būtu labi, ja tirgošanās vieta būtu šai vai citā vietā, bet pilsētas centrā, kur ir izdevīgāk cilvēkiem. Protams, lielais sestdienas vai svētdienas tirgus varētu notikt arī vecajā tirgošanās vietā — Brīvības ielā. Tur taču zemnieki pārdos sivēnus, varbūt arī citus dzīvniekus, kā tas bija agrāk. Bet ikdienas tirgum jāpaliek centrā. Varbūt pilsētā varētu būt arī vairākas tirgošanās vietas?

J.Ivanova

Man vienalga, kas saimniekos tirgū...

Dzīve ir barga. Arī mūs, pensionārus, tā piespiedusi kā nekad agrāk. Vai es kādreiz domāju, ka vecumdienās nāksies palikt par tirgus taniņu, kuru dažs labs sauc par spekulanti, cits par žēlsirdības sūtījumu tirgotāju. Jā, es tirgū nepārdodu pašas sarūpētas vai tuvējās ārzemēs nopirktais mantas. Es pārdodu tās preces, ko sagādā kāds uzņēmīgs cilvēks. Un man ir vienalga, ko par mani saka vai domā tirgus apmeklētāji. Man jāpiepelnās, jo citādi iztikti ir grūti. Esmu pateicīga šim cilvēkam, ka viņš man sagādā darbu, ar kuru dienā varu nopelnīt klaipiņu maizes.

Protams, tā ir nenormāla attieksme, ja tirgū nav pat galdiņu, kur visi tirgotāji varētu uzlikt precī. Tirgus maksa ir palielināta, to iekasē regulāri, bet par tirgošanās vietu sakārtošanu nedomā. Man vienalga, kas būs tirgus saimnieks, taču ne jau tāds vajadzīgs, kas tikai iekasēs naudiņu, bet gan tāds, kurš radīs normālus tirgošanās apstākļus. Vienreiz taču jau solīja, ka ziemā tirgus būs zem jumta (bijušajā kafejnīcā Brīvības ielā). Bet nekā! Nams stāv tukšs, bet cilvēkus iekšā nelaiž.

Ludmila I. (Preiļos)

PIRMĀ PERSONĀLIZSTĀDE

Personālizstāde, tādā lepnā vārdā ir nodēvēta izstāde skolēnu jaunrades centrā un šo nosaukumu patiesi ir pelnījusi, jo caur katru eksponātu uz skatītāju runā kaut kas ļoti individuāls. Natālijas Onufrijevas vadītā pulciņa «Saimniecīte» trīs dalībnieces Katrīna Gulko, Oksana un Nadežda Ankipovas skatītājus pārsteidz ar izdomu un ļoti akurāti izstrādātiem rokdarbiem — tamborētām sedziņām, paklājīņiem, spilvenu apvalkiem. Nadeždas tamborētais līnu galdauts vien ir ko vērts, bet kopumā visas trīs meitenes vienas ar saviem darbiem varētu aizņemt izstāžu zāli.

Īnāras Určās pulciņa dalībnieki apgūst sadzīves kultūru, tas sācis strādāt nesen. Bet pulciņa dalībnieces Inese Mičule un Iveta Desaiņa jau var piedalīties izstādē ar pašu lietām svecēm, aplikācijām. Iveta atnesusi arī mūkstās rotaļlietas, ko gatavojusi iepriekšējos gados.

Veronikas Smanes aušanas pulciņa triju meiteņu Kristīnes Litavnieces, Edītes Leitānes un Solveigas

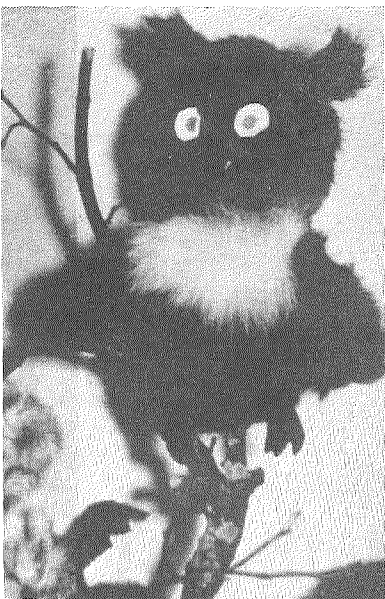
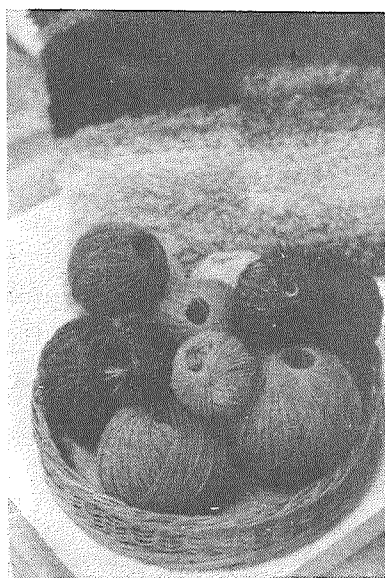
Zalānes darbi ir īpaši mākslinieciski. Pārsteidz speciālā balīkošanas tehnikā gatavotās glezniņas, šo un ainavas gobelēntehnikā ilgi apjūsmojuši arī zviedri, kas nesen ciemojās Preiļos. Taisnības labad jāpiebilst, ka viņiem ļoti patikuši arī pārējie rokdarbi.

Terēnijas Mainules vadītā rotaļlietu meistaru pulciņa dalībnieces Ilze Leitāne un Sigita Saprovskā ar saviem darbiem ļoti iepriecina mazaikos izstādes apmeklētājus, jo nekur citur nevar redzēt tādas ar mīļumu darinātas rotaļlietas.

Šie darbi, kas redzami izstādē, var droši sacensties ar daļamata meistaru darinājumiem, un tas, ko šīs meitenes ir apguvušas jaunrades centra pulciņos, dzīvē būs vairāk noderīgs, nekā viena otra matemātikas gudrība.

Un nereti ir arī tā, ka dažiem bērniem, kuri ne sevišķi viegli spēj tikt galā ar mācībām, ir brīnumčaklas rokas un bagāta izdoma, un pulciņos viņi parāda savu talantu.

L.RANCĀNE

ATTELOS: ♦ Preiļu abu vidusskolu audzēknes — skolēnu jaunrades centra pulciņa dalībnieces, kuru darbu personālizstāde tagad aplūkojama Preiļos. Uz to ierodas arī meļieņu vecāki un radi, ar interesi un lepnumu uz klases biedreņu rokdarbiem anānā paskatīties zēni. ♦ Izstādes eksponāti.

J.SILICKA foto

Preiļu rajona centrālajā bibliotēkā saņemtas 50 nosaukumu jaunas grāmatas

Enciklopēdijā sievietēm (iznākusi krievu val.) lasītājas atradīs visu vai gandrīz visu par dzīvokļa iekārtošanu, bērnu audzināšanu, racionālu uzturu, šūšanu, adīšanu un visu pārējo, ar ko sievietei diendienā nākas saskarties.

A.Vičs. «Iz latviešu skolu vēstures». Grāmata apkopoti materiāli par izglītības stāvokli Vidzemē no 1700. g. līdz 1800. g.

Praktiskus padomus dažādās dzīves jomās sniedz grāmatu sērija «Dzīves māksla». Nupat iznākušajā III-IV laidienā runāts par mājas viesību organizēšanu.

Grāmatā «Pārejas ekonomika. No plāna uz tirgu» skandināvu zinātnieku grupa iepazīstina interesus ar tirgus ekonomikas funkcionēšanas galvenajām problēmām un likumsakarībām, skaidro jēdzienus un parādības, kas ir vispārpieņemtas tirgus ekonomikā, bet svešas mums grūtajā pārejas posmā no plānotās ekonomikas uz brīvo tirgu. Grāmata adresēta gan studentiem, gan pasniedzējiem, kā arī tiem, kuri jau strādā biznesa sfērā.

RCB saņēmusi arī centrālajā presē jau reklamēto K.Karuļa divsējumu «Latviešu etimoloģijas vārdnīcu», kura noderēs visiem, kas interesējas par latviešu valodu, tās vēsturi, jo izdevumā skaidrota vārdu cilme, to sakari un radniecība ar attiecīgajiem citu valodu vārdiem.

Ikvienai namamātei noderēs grāmata «Tautiski ēdieni un dzērieni». Bet par gaļas sālišanu, kūpināšanu, konservēšanu un produkcijas uzglabāšanu derīgus padomus atradīsiet J.Uzuleņa un J.Antoņoviča grāmatā «Mājdzīvnieku kaušana un pirmapstrāde».

A.Grabovskī interesē viss, kas nav tradicionāli skaidrojams (senās civilizācijas, pasaules mēroga katastrofas, Visuma saprāts utt.). Tas viss sakopots autora saistoši uzrakstītajā grāmatā «Fakti, minējumi un hipotēzes».

R.Zitmanis ar grāmatas «Bišu ceļi» palīdzību aicina lasītājus tuvāk iepazīties ar draugu, kurš nekad nepiekrāps — ar bišu. Populārā valodā autors stāsta par bišu saimes dzīvi.

Laikā, kad aptiekās trūkst zāļu, kad tās ir ļoti dārgas, iespējams, jums

noderēs farmakognostes H.Rubenes vērtīgie padomi, kurus atradīsiet brošūrā «Dabas veltes veselībai».

Pārskatu par norisēm republikas dramatiskajos teātros sniedz almanaha «Teātris un dzīve» 35. laidienis.

Mūzikas interesentiem domāta J.Mediņa autobiogrāfiskā atmiņu grāmata «Toņi un pustoņi».

Arhitektiem, pilsētbūvniecības speciālistiem adresēta J.Krastiņa monogrāfija «Latvijas Republikas būvmākslas».

V.Anciņa sastādītājā «Senču kalendārā 1993. un citiem gadiem» šoreiz runāts ne tikai par gadskārtu cikla svētkiem. Uzmanība pievērsta arī citām lietām: nedēļas un mēneša dienām, kam sakars ar senču godiem, īsumā sniegts ieskaits senreligijas pamatos.

Akadēmiķa J.Stradiņa kultūrvēsturiskie un sabiedriski politiskie raksti un runas, kas saistās ar Latvijas nacionālo simboliku, pagātnes un mūsdienu problēmām, kultūras norisēm Latvijā no 1988. līdz 1990. gadam, apkopoti krājumā «Trešā atmoda».

Dailīteratūras jaunumu plauktā ir vairāki latviešu rakstnieku darbi. Rutku Tēva vēsturiskais romāns «Gambija» ir piedzīvojumu bagāts vēstījums par trim piedzīvojumu meklētājiem Āfrikas piekrastē, uz kuriem tie devušies meklēt zeltu.

A.Egliša romāns «Homo novus», kas tulkojumā nozīmē «jaunais cilvēks», pirmo reizi publicēts 1943. g. Toreiz tas izpelnījās lasītāju vērtainu piekrišanu, jo bija viens no saistošākajiem romāniem par 30. gadu Rīgu un mākslinieku aprindām. Tagad romāns nodots mūsdienu lasītāju vērtējumam.

Sulīga humora pilnām kاباتām pie lasītājiem dodas K.Krūmāja «Dižkarēivis Vilbalds Drosmiņš».

J.Stradiņa «Atvērtā seifa noslēpums», bez šaubām, ir kriminālromāns, kurā darbojas privātdetektīvu grupa, risinot uzdevumu ar vairākiem nezināmajiem.

Lasītājus, kuri jau izlasījuši I.Kaijas «Iedzīmto grēku», gaida romāna pēdējā — trešā daļa.

Gan tiem, kas nopietni interesējas par latviešu folkloru, gan vienkārši smaidam un labam garastāvoklim do-

māta latviešu tautas anekdožu izlase. A.Dziļuma romāna — triloģijas «Celmīnieki» vadmotīvs ir zemnieku cīņa ar dabu un tehnikas ienākšana nesteidzīgajā lauku dzīvē.

Z.Lazda un I.Kalnāre zināmu laiku bija «aizmirstās» dzejnieces. Tagad mums ir iespēja iepazīt viņas, jo abām iznākuši dzeju krājumiņi: Z.Lazdai «Es zvaigznēs ieeju», I.Kalnārei — «Vidzemniece», kurā bez dzejoļiem ievietoti arī vairāki garie stāsti.

Domāju, ka ikviens no mums ir ko dzirdējis par gaišreģi Vangu. Savas mātes māsas Vangelijas-Vangas dzīvi un fenomenālās spējas dokumentāli atstāstījis K.Stojanovs tāda paša nosaukuma darbā.

Par pusaudžiem Grēteli un Hansu, par pagājušā gadsimta Holandes vēsturi un darbu lasām M.Meipa-Dodža romānā «Sudraba slidas».

Par leģendārās karalienes piedzīvojumiem Francijas galmā lasām S.Cveiga darbā «Marija Antuanete».

Nesen lasītāji iepazīs ar P.Bakas romānu «Labā zeme». Turpinājumā, kas saucas «Dēli», darbības risinājums ir pilnīgi patstāvīgs. Mirst vecais Vang Lungs, atstājot milzīgu bagātību, kuru dēli steidzīgi sadala un izšķiež savu sapņu piepildīšanai.

E.Vollesa cienītājiem piedāvājam divas grāmatas: «Dvēseļu kapteinis» un «Bongindas karalis».

«Kas izlasīs šo grāmata, kļūs lidmašīnu avāriju eksperts,» tā apgalvo A.Heilījs, grāmatas «Skrejceļš 0-8» autors.

Detektīvžanra cienītājus gaida krievu valodā iznākūšās grāmatas: «Мой сын убийца?», «Обнажись для убийства», «Зарубежный детектив».

Bet tiem, kam saistoša šķiet fantastika, piedāvājam izlasīt D.Г.Смит «Королевы и ведьмы Лохенна», «Элексир дьявола» un krājumu «Сказочная фантастика».

Aizraujošu piedzīvojumu līdzdalībnieki kļūsi, izlasot Н.Сорокотина «Гардемарини, вперед!» 2 grāmatas un vācu rakstnieka К.Маржа pasaulslaveno romānu «Виннету — вождь апачей».

Jauno grāmatu diena rajona centrālajā bibliotēkā būs 25. februārī.

M.JELISEJEVA, RCB bibliogrāfe

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 26. februāris

LATVIJAS TV I

17.30 Eterā - Vidzemes TV. 18.00 Zīpas. 18.15 Videokanāls - 02. 19.00 Arēna. 19.30 Globuss. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.20 Skatīve. 21.50 Ā.Valkīns. Benetu ģimenes noslēpums. TV iestudējums. 23.50 Nakts zīpas.

LATVIJAS TV II

17.30 BBC World Service. 18.00 Skabarga. 18.45 Biznesa pasaulē. 19.30 Koncerts. 19.45 Sala. 20.00 Ceļotāja acīm. Ķīna. 20.30 Panorāma. 21.00 Senā taka. 21.20 Kristīgā programma. 21.50 Zīpas. 22.05 Latgales zīpas. 22.35 Deutsche Welle.

OSTANKINAS TV

5.30 Rīts. 7.45 Firma garante. 8.00 Zīpas. 8.20 Jautrās notis. 8.35 Parādes dārz. Mākslas filma. 10.00 Ceļotāju klubs. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Zīpas. 11.20 Ģenerālmēģinājums. Mākslas filma. 1. un 2. sērija. 13.30 Pirmais skūpst. Īsfilma. 14.00 Zīpas. 14.20 Uzņēmēji. 14.25 Briedis. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Bloknots. 15.10 Parādes dārz. Mākslas filma. 16.30 Zelta lauki. 16.50 Lieta. 17.00 Zīpas. 17.25 Zelta vidusceļš. 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Vagons 03. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.40 Nedēļas cilvēks. 20.55 Melnā gaismā. Mākslas filma no cikla Ķīnieš. 22.30 Skatiens un citas programmas piedāvā... 1.00 Preses ekspresis.

1.10 Futbols. Ceļā uz Vemblija stadionu.

KRIEVIJAS TV

17.00 V.Disneja multiplikācijas filmu brīnišķīgie mirkļi. 17.50 Marina Cvetajeva. 18.45 Svētī katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Viņa meitene — Piektdiena. Kinokomedija. 21.05 K-2 piedāvā... 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Noskaidrosim! 22.40 Krievijas Federācijas AP sesijā. 23.10 Zurabs Sotkilava piedāvā... 0.10 Nieciņi.

Sestdiena, 27. februāris

LATVIJAS TV I

9.00 Koncerts. Piedalās R.Pauls, A.Kukule, V.Lapčenoks. 10.00 Kārumnieks. 10.15 Pasaka, pasacīpa... 11.55 Skaistumam un veselībai. 12.25 TV spēle Kurjers. 13.05 Globuss. 13.35 Bordertauna. 37. un 38. sērija. 14.20 A.Nikolai. Taurenīt, taurenīt... Latvijas Nacionālā teātra izrāde. 16.25 Kādu dziesmu dziedāsim? 17.10 Sports un sports. 17.40 Es spēlēju tā. 18.00 Zīpas. 18.05 Mūsmājās. Kamins - mājas atmosfēras veidotājs. 18.35 Svinīgais koncerts veltīts Latvijas Republikas de iure atzīšanai 1921. gada 26. janvārī. 19.15 Programma sievietēm Spogulī. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Savai zemei. 21.55 Raimonda balvas pasniegšana. Labākie latviešu popmūzikā 1992. gadā.

LATVIJAS TV II

12.43 LatLoto. 9. izloze. 12.45

Angļu valoda. 16. nod. 13.10 Vācu valoda. 20. nod. 13.30 Basketbola programma. 15.30 New life. Atmoda. 18.30 Kristīgā pasaule. 18.45 Koncerts. 19.00 Gadskārtu raksti. 19.30 Zīpas. 19.45 Rīga - videoversija. 20.30 Panorāma. 21.00 No Eiropas modes. 22.00 Deutsche Welle.

OSTANKINAS TV

6.55 Lietišķa cilvēka sestdienas rīts. 7.40 Motoru pasaulē. 8.10 Maratons-15 - mazuļiem. 8.35 Bumerangs. 9.05 Autogrāfs - sestdienās. 9.35 Medicīna - tev. 10.15 Grāmatu pasaule. 10.55 Sarkanais kosmos. Dok. filma. 1. sērija. 11.25 Spēlējiet, harmonikas! 11.55 Militārā rēvija. 12.15 Pasaule citā dimensijā. Mākslas filma. 2. sērija. 13.30 Noveles par demokrātiju. Dok. filma. 3. sērija. 14.00 Zīpas. 14.25 Dok. filma. 14.45 Centrālais ekspresis. 15.25 Mult. filmas. 15.50 Ultra-si. 16.50 Sarkanais kvadrāts. 17.30 Dzīvnieku pasaulē. 18.20 Izklaidējoša programma. 18.50 Komanda. Mākslas filma no cikla Taisnīgās tiesas iela. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.40 Karaliskais sols. Mākslas filma. 21.20 Maskavas bigbends. 22.15 V.Molčanova autorprogramma. 23.00 Zīpas. 23.25 Izklaidējoša programma. 0.25 Sadedzinātā nauda. Francijas mākslas filma. 1.45 Futbols. Ceļā uz Vemblija stadionu.

KRIEVIJAS TV

16.20 Futbols bez robežām. 17.25 Mult. filma. 17.35 Parlamenta vēstne-

sis. 17.50 Studija Satirikons. 18.45 Svētī katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Tās vasaras spilgtā gaisma. Japānas mākslas filma. 20.35 Ar bērnu muti. 21.05 Pilnīgi slepeni. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 TV aīša. 22.45 Asorti. 23.15 Programma A. 23.45 Ad libitum. 0.15 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā.

Svētdiena, 28. februāris

LATVIJAS TV I

9.00 Dok. filma. 10.00 Dvēselīt, atgriezies! 10.15 Brīnumzeme. 10.50 Otas pasaulē. 11.20 Žurnālistu Spiets. 11.50 Skabargas spēle ar iepazīšanos Džungļi. 13.10 TV klubīš Pie Vecā Ratiņa. 15.10 Vella kalpi. Mākslas filma. 16.30 Vēstures mirkļi. 17.30 Mult. filma. 18.00 Zīpas. 18.05 Satikšanās mūzikā. 18.45 Dok. filma. 19.15 Uz jumta. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.20 Pauze. 22.30 Pazaudētie Džeimsa Brauna ieraksti. Koncerts.

LATVIJAS TV II

12.00 Vizīte. 12.35 Prieks. 13.25 Zālais ceļš. 14.10 Traviata. Filma-opera. 16.00 BBC World Service. 16.30 Koncerts. 16.55 Reģionālās TV piedāvā... 17.25 No Eiropas modes. 18.00 Sports un Co. 19.00 Kantrimūzika. 19.00 Zīpas. 19.45 5 minūtes par savu naudu. 19.50 Spēle Kurjers. 20.30 Panorāma. 21.10 Es ticu... 21.40 Bonus plus... 22.30 Deutsche Welle.

OSTANKINAS TV

6.45 Sportloto izloze. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Rīta zvaigzne. 10.20 Melnā Skaistuliša piedzīvojumi. Mākslas filma. 10.45 Anatolija Tarasova hokejs. Dok. filma. 3. sērija. 11.40 Gudrinieki. 12.20 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā. 13.00 Pifs un Herkules. Mult. filma. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. Dok. filma. 14.00 Zīpas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Kaspers un viņa draugi. Istie spoku mednieki. Mult. filmas. 16.50 Starptautiskā programma Panorāma. 17.30 TV locis. 17.45 Zīpas. 18.00 Divpadsmit saniknoti vīrieši. Humoristiska programma. 19.00 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā. 19.30 Krievijas biznesmenis-92. Gada labākais bakkeris. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Krievija biznesmenis-92. 23.00 Zīpas. 23.25 Reliģiska programma.

KRIEVIJAS TV

16.50 V.Disneja pasaku valstībā. 17.40 Parīzes dialogi. 18.00 Izklaidējoša viktorīna Izabella. 18.45 Svētī katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Ašeru nams. ASV mākslas filma. 21.05 L.Appīnska programma. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Muzikāla programma Zvaigžņu lietus.

Valmieras gāzģeneratori

Degvielas problēma Latvijā, šķiet, aktuāla būs vienmēr. Lai gan šobrīd benzīns kļuvis nedaudz lētāks, tomēr šis fakts īpašu drošības sajūtu nākotnei nerada. Tāpēc varbūt kādam noderēs valmieriešu recepte.

Valmierā, valsts uzņēmumā «LATURA» Laicena ielā 2, bijušajā ugunsdzēsības iekārtu rūpnīcā ražo gāzģeneratorus. Tāpat iekārtu, ar kuras palīdzību mašina var braukt bez benzīna, — ar malkas gāzi. Viss jaunais ir ļoti aizmirsts vecais. Valmierieši, trīs «LATURAS» konstruktori — Vilis Bodnieks, Kārlis Māziņš un Andis Milenbergs — pie šīs idejas īstenošanas ķērās pagājušā gada aprīlī. Jānos pirmās gāzģeneratorus jau bija gatavs, un tad arī sākās izmēģinājumi. Valmieriešu gāzģeneratora iekārta kopumā sver ap 400 kg. Attiecīgajam gāzģeneratoram par degvielu tiek izmantoti lapukoku malkas kluciši. Malkai jābūt sausai. Vislabākais ir bērza un apses klucišu maisījums. Lai nobrauktu 100 km, nepieciešami 75 kg malkas. Provizoriski rēķinot, tas būtu divu kartupeļu maisu tilpums. Braucot malka jāpiemet ik pa stundai, aptuveni — ik par 50 kilometriem, 3 kg malkas šajā gadījumā atbilst 1 litram benzīna.

Kad ar savu mašīnu braucām uz Rīgu, — stāsta konstruktori, — malku piemētām vienreiz pusceļā, otru reizi — pirms Rīgas. Kad braucām pilsētā iekšā, tad bijām nobijušies, pat benzīna kannu paņēmām līdzī. Domājām, ka mūsu sistēma pilsētā nederēs, tur bedres, luksofori, bieži jāapstājas. Bet izrādījās tieši otrādi, — mašina ar gāzģeneratoru ir ideāls variants braukšanai pa pilsētu.

Līdz šim brīdīm valmieriešu GAZ-52 ar malkas radijo gāzi nobraucis ap 7000 kilometru. Tālākās vietas, kas izbrauktas, — Tukums un Varakļāni.

Patlaban Valmierā gāzģeneratorus konstruē uz GAZ-52 bāzes. Domāts, ka nākotnē arī GAZ-53 un dīzeļmotoru mašīnas un traktorus būs iespējams darbināt ar Valmierā ražotajiem gāzģeneratoriem.

Te jāpiebilst, ka gāzģeneratora uzstādīšana nebūt nenozīmē, ka autiņš var braukt līkai ar malku vien. Ja ir ērtāk, par degvielu var izmantot benzīnu. Tikai — vai nu vienu vai otru, nevis abus reizē. Savukārt dīzeļmotora darbināša-

mai, kaut uzstādīts gāzģenerators, nepieciešama arī dīzeļdegvielas padeve.

Mašīnas, kam uzstādīts valmieriešu gāzģenerators, vidējais ātrums ir 60-65 km/h. Ja malka sausa, var pabrukt arī ātrāk. Pasreizējā valmieriešu ražotā gāzģeneratora izmaksa būs 94 000 LVR. Šo relatīvo vērtību nosaka dārgais nerūsējošais metāls. Patlaban valsts uzņēmums «LATURA» ir pieņēmis 32 pasūtījumus, t. sk., septiņus gāzģeneratorus uzstādīs pašī pasūtītāji. Bet parasti ir tā, ka klients iedzen mašīnu uzņēmuma teritorijā un pēc ģeneratora uzstādīšanas tik izdzien laukā.

Paši pirmie pasūtītāji bija liepājnieki, pēc tam — no Tukuma, Dobeles, Limbaži, Preiļiem un Daugavpils pusēs. Madonas ceļu daļa, piemēram, vēlējās piecas gāzģeneratoru iekārtas. Paši valmierieši gan ir pakūtri.

Paskaidrojums gāzģeneratoru būvētāji sniedz arī pa tālruni 31634. Īpaša darījuma diena viņiem ir ceturtdiena. Ja braucot uz Valmieru un esat jau izlēmis pasūtīt gāzģeneratoru, tad nepieciešams noslēgt līgumu par 94 000 rubļu, no kuriem jāiemaksā viena trešdaļa.

Sanita Cekule («NC»)

Pārdod

jaunu traktoru MTZ-80L par 465 000 LVR. Tel. 77153;

VAZ-21011 labā tehniskā stāvoklī par 600 USD. Tālrunis 23315.

Maina

vienistabas privatizētu kooperatīvo dzīvokli pret dzīvokli Rīgā. Tel. darba laikā 25139, vakarā 22065;

vienistabas dzīvokli ar ērtībām Rīgā (ir telefons) pret līdzvērtīgu Preiļos. Tālrunis 22606 pēc 18;

divstābu dzīvokli Preiļu centrā pret lielāku dzīvokli. Visi ar ērtībām. Tālrunis 22747.

Irē

garāžu Preiļos. Zvanīt 23477 varakos Andrim.

Dažādi

jaunsaimnieks meklē 35-56 gadus vecu sievieti palīdzībai saimniecībā. Rakstīt: Preiļi, pasta uz pieprasījumu. Helēnai S.

MATERIĀLI PĀREJAI
UZ JAUNO
GRĀMATVEDĪBAS
SISTĒMU

Preiļu un Livānu grāmatnīcās

Birznieka Biznesa Centrs
LV-1058 Rīgā, Graudu 68
tel. 619007 fax 622096

AGROSERVISA UZNĒMUMS Z/S
»STĀRASTĀNI«

Aizkraukles rajona
agroservisa uzņēmums
»STĀRASTĀNI«
realizē A-76 markas benzīnu par sekojošām cenām (atkarībā no pirkuma apjoma):
— līdz 1500 litriem 36 LVR/l,
— no 1500 līdz 3000 litriem 34 LVR/l,
— no 3000 līdz 10000 litriem 32 LVR/l,
— virs 10000 litriem 30 LVR/l.
Benzīna saņemšana Jēkabpils naftas bāzē.
Apmaksa kā skaidrā naudā, tā arī ar pārskaitījumu.
Tel. Aizkrauklē 23127.

Pašvaldības uzņēmums
»ATVARŠ«

lūdz visus Preiļu pilsētas individuālā sektora iedzīvotājus, kuri izmanto ūdensvada pakalpojumus,
samaksāt par ūdeni
līdz 1993. gada 1. jūnijam,
pretējā gadījumā ūdens padeve tiks pārtraukta.
Adrese: Preiļos, Liepu ielā 2.

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiesti Daugavpils topogrāfijā Daugavpils, Valkas ielā 1. Ofsettiespiedums. 1 iespiedlōkšnc.
Metiens 5429 eksemplāri. Pas. № 293

PAJU SABIEDRĪBAS
«VĀRPA» VALDE

paziņo, ka š. g. 5. martā plkst. 10 Livānu kultūras namā notiks paju īpašnieku kopsapulce.
Reģistrācija plkst. 9. Paju kartes tiks izsniegtas līdz 3. martam.

Valde

PĀRDOD benzīnu A-76 un dīzeļdegvielu.

Zvanīt pa tālruniem: Rīga — 212027, Varakļāni — 66359.

PREIĻU RAJONA
PAJU SABIEDRĪBA
»PREIĻUPE«

paziņo, ka kopsapulcē pieņemts lēmums par tās likvidāciju.
Pretenzijas pieteikt līdz 1993. gada 20. maijam.

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krit,
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdi sāpes mīt.
A.Auziņš
Izsakām līdzjūtību Ingai un Valdim. TĒVU smiltājā izvadot.
Stabulnieku kultūras nama darbinieces un deju kolektīvs

Atmiņas ziedēs ap tevi
Kā balts ābeles...
Ā.Elksne
Anita, Rīta!
Dalāties skumjās, izvadot TĒVU pēdējā gaitā.
Rudzātu baznīcas koristi

Ветками елок могила,
Зеленью дышит земля,
Тихая укрывает укрыла
Вечным покоем тебя.
С.Нерис
Выражаем соболезнование
Геннадии Андреевичу
Рыбакову в связи со смертью
ОТЛИА.
Коллектив сыродельного завода